

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 za 2022 rok

1. Wstęp

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy nowe zadania w zakresie wspomagania rodzin biologicznych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak i rodzin, w których dzieci przebywają w systemie pieczy zastępczej lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W myśl art. 176 cytowanej ustawy należy do nich m. in. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. W Gminie Dąbrowa aktualnie realizowany jest Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 -2024, przyjęty uchwałą Rady Gminy Dąbrowa NR XXXII/284/21 z dnia 26 sierpnia 2021 r. Celem głównym Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest **Pomoc rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.**

2. Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w 2022 roku

1. Podnoszenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny oraz promowanie jej prawidłowego modelu

Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w celu przywrócenia rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji oraz ochrona dzieci przed wszelkimi rodzajami przemocy, zaniedbania, brakiem należytej opieki ze strony rodziców realizowane były przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie we współpracy z jednostkami oświatowymi (w tym pedagogami szkolnymi), kuratorem sądowym, lekarzami, Dzielnicowymi, Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym w Dąbrowie, Sądem Rejonowym oraz Prokuraturą w Opolu.

W 2022 r. w zakresie oferowanych usług społecznych OPS w Dąbrowie udzielił wsparcia w postaci 7200 usług skierowanych do mieszkańców gminy Dąbrowa dla 1100 osób. Pracą socjalną Ośrodka m.in. w formie poradnictwa, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych objętych było 62 rodziny w tym 87 osób. Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych OPS udzielał wsparcia w formie bezpośredniej pracy z rodziną poprzez asystenta rodziny.

W 2022 r. Ośrodek zatrudniał 1 asystenta rodziny, który objął swoim wsparciem 10 rodzin, w których przebywało 21 dzieci - w tym 5 rodzin zostały zobowiązane przez SR do podjęcia współpracy z asystentem. Współpraca z asystentem rodziny, poza sytuacjami kiedy obowiązek ten nakłada sąd, jest dobrowolna i następuje po podpisaniu deklaracji o współpracy. **Głównym celem pracy z rodziną było podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny i umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, utrzymania w czystości mieszkania, zarządzania budżetem domowym, współpracy ze szkołą, pedagogiem, kuratorem, służbą zdrowia oraz radzeniem sobie z bieżącymi problemami, pomoc w terminowym realizowaniu spraw urzędowych, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia i bezpieczeństwa dzieci i rodzin; udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej.** Obserwuje się, że okres współpracy z asystentem wydłuża się z uwagi na mnogość problemów występujących w środowiskach.

Przy OPS w Dąbrowie działa Punkt Konsultacyjny, który oferuje bezpłatne konsultacje psychologiczne dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, w roku sprawozdawczym z pomocy psychologa skorzystało 129 osób dorosłych oraz 25 dzieci.

W ramach wzmocnienia więzi rodzinnych organizowane były spotkania i pikniki rodzinne o charakterze integracyjnym, przez Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji, OPS oraz jednostki oświatowe, tj.:

- Kino plenerowe: „Dziki Zachód Calamity Jane”, „Biuro Detektywistyczne Lassego i Mai”;
- XIV Bieg Niepodległości;
- Bale Andrzejkowe;
- Dożynki Gminne;
- Noc Świętojańska;
- Święto Rodziny;
- Koncert Wind Power i Studia Piosenki;
- WOŚP 2022;
- Warsztaty: „Ozdoby z dyni”, „Domowa wegeta”;
- Ferie i wakacje z GOKiRem;
- Konkursy: „Magia świąt 2022” „ALLEjaja”;
- „Studio Piosenki”;
- „Pracownia rękodzieła”;
- „Ognisko gry na gitarze” itp.

Publiczna Szkoła Podstawowa w Naroku, Dąbrowie oraz Chróście zorganizowały:

Świąteczną zbiórkę żywnościową dla osób najbardziej potrzebujących; Kiermasz Świąteczny; Bieg Niepodległości; Kiermasz Wielkanocny; Wspólne Sprzątanie Świata; Bal Karnawałowy; Dzień Nauki „Kreatywna Opolszczyzna”; warsztaty „ Tłumaczymy Żywioty”; wyjazd/wycieczka do Hydropolis we Wrocławiu.

2. Wspieranie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej

Pomocą materialną (świadczenia pieniężne) ośrodek w 2022 r. objął 56 rodzin, natomiast niematerialną (świadczenia niepieniężne) 10 rodzin. Z pomocy w formie pracy socjalnej skorzystały 62 rodziny. Pomoc w rodzinach w szczególności świadczona była z powodu: ubóstwa – 43 rodziny, bezrobocia - 38 rodzin, długotrwałej lub ciężkiej choroby - 31 rodzin, niepełnosprawności – 24 rodziny, bezdomności - 6 rodzin, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 4 rodziny, potrzeb ochrony macierzyństwa - 3 rodziny, alkoholizmu - 3 rodziny, zdarzenia losowe – 1 rodzina.

Tabela nr 1. Wybrane świadczenia pieniężne wypłacane przez OPS w Dąbrowie w 2022 r.

Rodzaj świadczenia	2022 rok	
	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych	Liczba rodzin/ liczba osób w rodzinach
Zasiłek stały	130.996,84	18/18
Zasiłek okresowy	52.016,00	27/32
Zasiłki jednorazowe: zasiłek celowy, zasiłek celowy z programu „Posiłek w szkole i w domu”	16.659,91	36/49
Zasiłki w formie posiłku z programu „Posiłek w szkole i w domu”: szkoły, schroniska	2.275,00	2/9
Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej	809.364,97	26/26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS w Dąbrowie.

Najczęstszą formą pomocy były przyznawane zasiłki celowe i w naturze pobierane przez 36 rodzin w których przebywa 49 osób, w szczególności na zakup leków żywności i odzieży, zasiłki okresowe otrzymało 27 rodzin oraz 18 osób skorzystało z zasiłku stałego. Gmina ponosiła odpłatność za pobyt 26 osób w Domach Pomocy Społecznej.

Beneficjenci, którzy korzystają z pomocy OPS w Dąbrowie to osoby głównie biernie zawodowo, ubogie i niepełnosprawne, a także nie radzące sobie w sprawach opiekuńczo - wychowawczych oraz prowadzeniu gospodarstwa domowego. **Istotną rolę w działalności odgrywa praca socjalna. Obserwuje się tendencję wzrostową liczby osób i rodzin wymagających wyłącznie pracy socjalnej.** Wynika to z faktu, że problemy w rodzinie coraz częściej są złożone i rodziny nie radzą sobie z ich rozwiązywaniem. Często te rodziny zgłaszają się same do pracowników socjalnych po wsparcie, ale zdarza się, że inne osoby z najbliższego środowiska zgłaszają ten problem i w ramach działań interwencyjnych pracownicy socjalni udzielają wsparcia rodzinie. **W 2022 r. zawarto 1 kontrakt socjalny który był skierowany do 1 osoby oraz 10 planów współdziałania do 15 odbiorców.** W porównaniu do poprzedniego roku sprawozdawczego (3 kontrakty socjalne) widać tendencję spadkową - związane jest to ze zmianą przepisów w ustawie o pomocy społecznej. Działania miały na celu przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej rodziny. Inną formą pomocy i wsparcia skierowaną bezpośrednio do dzieci i młodzieży jest **finansowanie posiłków** wydawanych w **placówkach oświatowych**. W ramach wieloletniego rządowego programu „*Posiłek w szkole i w domu*” **6 dzieci** z terenu gminy Dąbrowa uzyskały pomoc w formie posiłku.

Gmina Dąbrowa współpracuje z **Bankiem Żywności** w Opolu w ramach Programu Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020, który jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym - Podprogram 2021. W 2022 r. objętych było pomocą żywnościową **207 mieszkańców** gminy, zostały wydane **838 paczki** żywnościowe **tj. 4,626 ton żywności**. Dodatkowo w podprogramie pn. „*Nie marnuj żywności*” brało udział **80 osób**, żywność wydawana była przez pracowników OPS.

Na terenie Gminy były również organizowane **prace społecznie-użyteczne dla 30 osób** uprawnionych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, obejmowały m.in. prace porządkowe oraz prace wspomagające w wyznaczonych miejscach na terenie gminy.

Ponadto, Ośrodek wydał **177 Kart Dużej Rodziny** jak i **91 Opolskich Kart Rodziny i Seniora**, są to narzędzia w ramach Programu „Opolskie dla Rodziny”.

W 2022 r. **62 rodziny** pobierały z tut. Ośrodka **zasiłki rodzinne** wraz z dodatkami na kwotę **295.402,00 zł**, ze **świadczenia opiekuńczego** (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy) korzystało **137 rodzin** na kwotę **1.036.986,00 zł**, jednorazowej zapomogi z tytułu **urodzenia się dziecka** korzystały

23 rodziny na kwotę **23.000,00 zł**, ze świadczenia **rodzicielskiego** korzystało **16 rodzin** na kwotę **106.809,60 zł**. Rodziny pobierały świadczenia z **funduszu alimentacyjnego** – **13**, na kwotę **110.820,36 zł**, natomiast **797 rodzin** (1311 dzieci) pobierało świadczenia wychowawcze **500+** na kwotę **3.267009,77zł** - realizacja zadania przez OPS do maja 2022r.

W 2022 r. wypłacano także **świadczenia rodzinne** dla obywateli **Ukrainy**, którzy przebywają na terenie kraju w związku z toczącym się konfliktem zbrojnym na Ukrainie. W roku sprawozdawczym świadczenie wypłacono **7 rodzinom** (15 dzieciom) na kwotę **33.341,94 zł**. Ośrodek udzielał również pomocy dla obywateli Ukrainy w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości **300 zł** na osobę (**UKR**), przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. Świadczenie zostało wypłacone **150 osobom** na kwotę **45.000,00 zł**. **Uczniom** uciekającym przed wojną w Ukrainie przysługiwała doraźna pomoc w **zapewnieniu posiłku** w postaci jednego gorącego posiłku dziennie- OPS zapewnił wyżywienie **30 dzieciom** (612 posiłków) na kwotę **2.065,50 zł**.

3. Realizowane Projekty Socjalne skierowane do mieszkańców gm. Dąbrowa oraz Uchodźców z Ukrainy:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie w 2022 roku w ramach wspierania rodziny zrealizował **projekty socjalne** mające na celu **niesienie pomocy najbardziej potrzebującym** mieszkańcom gminy tj.:

- 1) „*Świąteczna paczka w Gminie Dąbrowa*” – edycja 2022 Wigilia - w ramach projektu objęto wsparciem w formie paczek bożonarodzeniowych **10 osób samotnych** znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej;
- 2) „*Opieka wytchnieniowa w Gminie Dąbrowa*” - w ramach projektu objęto wsparciem **2 rodziny z osobą z niepełnosprawnością** w celu umożliwienia opiekunowi chwili wytchnienia i skupienia się na swoich istotnych sprawach, powierzając pod opiekę niepełnosprawnego członka rodziny wykwalifikowanej osobie;
- 3) „*Akcja charytatywna - karty przedpłacone dla Ukraińców zamieszkujących na terenie Gminy Dąbrowa*” - w ramach projektu udzielono pomocy **100 osobom** pochodzących z Ukrainy, którzy uciekli z ojczyzny przed działaniami wojennymi . Beneficjenci otrzymali karty z zawartością 1.000 zł. na członka rodziny od **Tajwańskiej Organizacji TZU CHI**;
- 4) „*Wypoczynek letni dla dzieci z Ukrainy*” - w ramach projektu zorganizowano wypoczynek dla **11 dzieci** z Ukrainy, które w wyniku działań wojennych uciekły z własnej ojczyzny wraz z rodzicami – działanie w 100% finansowane przez **UMWO**;

5) „ *Wsparcie osób uciekających przed działaniami wojennymi w Ukrainie*” - w ramach projektu objęto wsparciem rzeczowym **100 osób z Ukrainy**, które zostały pozbawione wszelkich potrzeb życiowych typu: odzież, obuwie, środki pielęgnacyjne i higieniczne, pomoc żywnościowa – działania sfinansowane od **darcyńców**;

6) „ *Wsparcie żywnościowe w formie paczek żywnościowych dla najbardziej potrzebujących mieszkańców Gminy Dąbrowa w roku 2022*” - w ramach projektu socjalnego objęto wsparciem **207 osób** (w tym 42 osoby poch. z UKR), które znajdowały się w trudnej sytuacji życiowej i uzyskały pomoc w formie paczek żywnościowych z **Banku Żywności**.

4. Współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej

W przypadku braku możliwości zapewnienia opieki i wychowania dziecka przez rodzinę powiat organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Do zadań Gminy w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy ponoszenie częściowych wydatków związanych z pobytym dziecka w pieczy zastępczej w wysokości:

- **10 %** w **pierwszym** roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- **30 %** w **drugim** roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- **50 %** w **trzecim roku** i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art.176 pkt 5 i art.191 ust.8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej **Ośrodek w imieniu Gminy w roku 2022 współfinansował pobyt 12 dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych, łączny koszt dofinansowania wynosił 230.028,66 zł** (w tym 37.959,00 zł piecza zastępcza i 192.069.26zł domy dziecka).

5. Opieka nad małym dzieckiem i opieka pozaszkolna

W ramach projektu „*Bliżej rodziny i dziecka*” - wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo – wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – II edycja, na terenie Gminy funkcjonuje **placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę podwórkowego**. Wychowawca prowadzi zajęcia z dziećmi przy świetlicach wiejskich w miejscowościach : **Narok, Dąbrowa, Skarbiszów, Chróścina, Niewodniki**. Zadaniem wychowawcy podwórkowego jest animacja czasu wolnego dzieci i młodzieży, inicjonowanie działań mających na celu naukę młodego pokolenia umiejętności społecznych, prawidłowej komunikacji oraz pozytywnych relacji w rodzinie, szkole, grupie rówieśniczej i środowisku lokalnym, z oferowanych zajęć skorzystało **110 dzieci** - w **100% finansowane przez Gminę Dąbrowa**.

6. Doskonalenie zawodowe kadry profesjonalnie pomagającej rodzinie

W 2022 r. pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie w celu doskonalenia warsztatu pracy, rozwijania umiejętności interpersonalnych i podnoszenia kwalifikacji zawodowych systematycznie pogłębiali wiedzę poprzez dokształcanie. Pracownicy uczestniczyli łącznie w **14 szkoleniach**. Ponadto, pracownicy socjalni oraz asystent rodziny korzystali z superrewizji, która skierowana była na poprawę zdolności do autorefleksji nad własnymi relacjami z otoczeniem, emocjami, poprawie radzenia sobie ze stresującymi sytuacjami zawodowymi oraz inspiracją do własnej pracy nad schematami w celu profesjonalizacji własnego postępowania w życiu zawodowym.

3. Potrzeby dotyczące realizowanego działania

Podsumowując wykonanie poszczególnych działań stwierdzić można, że w roku 2022 znaczącym stopniu **osiągnięto wyznaczone cele**. Wiele działań wykonywanych jest przez Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z jednostkami oświatowymi i Gminnym Ośrodkiem Kultury i Rekreacji.

Rok 2023 będzie kontynuacją prowadzonych działań w zakresie tworzenia systemu opieki oraz pomocy rodzinie znajdującej się w trudnej sytuacji.

Spis treści :

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Dąbrowie

Małgorzata Zaparta

WÓJT

Katarzyna Golebiewska-Jurek



